

ПРО ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ КОЛЕКТИВОМ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

За матеріалами спільного засідання Президії НАПН України та Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України 11 травня 2023 року

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5128>

САУХ Петро Юрійович

доктор філософських наук, професор,
дійсний член (академік) НАПН України,
академік-секретар Відділення вищої
освіти Національної академії
педагогічних наук України,
м. Київ Україна

Микола Васильович НАБОК

кандидат педагогічних наук,
доцент, вчений секретар Відділення
вищої освіти Національної академії
педагогічних наук України,
м. Київ, Україна

Анотація. У статті проаналізовано досвід впровадження педагогічних інновацій в освітньому та дослідницькому процесах під час підготовки фахівців з вищою освітою аграрного профілю в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. В університеті успішно реалізуються європейські принципи вдосконалення навчання та викладання, в межах яких впроваджено інноваційні педагогічні практики. В умовах воєнного стану під час освітнього процесу викладачі університету використовують метод *blended learning*, який передбачає поєднання двох моделей навчання — очної і дистанційної. Характерною особливістю впровадження інновацій є те, що науково-педагогічні працівники дбають про психоемоційний стан здобувачів і проявляють творчість: застосовують техніки регулювання психоемоційних станів студентів, арттерапевтичні методики, техніки гуртування і командоутворення, ігрові технології навчання, квести, тренінги. Досвід впровадження інновацій в освітньому та дослідницькому процесах продемонстровано на факультетах ветеринарної медицини, механіко-технологічному та навчально-науковому інституті лісового і садово-паркового господарства, які яскраво засвідчили їхню ефективність і необхідність під час підготовки висококваліфікованих кадрів.

Ключові слова: педагогічні інновації; впровадження; освітній процес; вища освіта; Національний університет біоресурсів і природокористування України.

11 травня 2023 року в Національному університеті біоресурсів і природокористування України відбулося спільне засідання Президії Національної академії педагогічних наук України та Вченої ради університету.

З метою результативного підтвердження успішного впровадження інновацій та об'єктивного оцінювання їх ефективності члени Президії НАПН України відвідали частину провідних лабораторій НУБіП України, навчальні лабораторії тощо. Своєрідна екскурсія розпочалася з навчального корпусу № 12, де делегація стала учасником практичних занять з дисциплін «Патологічна фізіологія тварин», «Фізіологія тварин», відвідала навчально-наукову лабораторію із найсучаснішими методиками відтворення тварин з використанням гамет і ембріонів тварин різних видів, музей анатомії, клінічний центр «Ветмед-сервіс», в структурі якого функціонує науковий центр «Зоопарк під мікроскопом», ознайомилася з діяльністю унікального «Банку крові тварин», що використовує метод гемотрансфузії з використанням формених елементів і плазми крові для терапії тварин з різноманітними патологіями. На демонстраційному майданчику виробника сільськогосподарської техніки KUNN гості долучилися до практичних занять студентів-механіків, відвідали й лабораторії інженерних факультетів, що готуються до відкриття на 125-річницю закладу. Членів Президії НАПН України своєю красою, відмінною базою проведення занять під відкритим небом, дослідницькими лабораторіями вразив університетський Ботанічний сад.

Спільне засідання Президії Національної академії педагогічних наук України та Вченої ради університету відкрив ректор *Станіслав Ніколаєнко*, який коротко познайомив учасників зі 125-річною історією університету, сучасними здобутками, місцями в провідних вітчизняних та міжнародних рейтингах, структурою ЗВО, контингентом

студентів та потенціалом науково-педагогічного колективу, продемонстрував здобутки в науковій роботі, міжнародній діяльності та запросив присутніх взяти участь у заходах, присвячених ювілею НУБіП України (Національний університет

біоресурсів і природокористування, 2023).

Зі свого боку президент Національної академії педагогічних наук України *Василь Кремень* представив структуру академії, членів президії та в своєму виступі окреслив головні напрями досліджень, які наразі провадять наукові колективи інститутів НАПН України.

Ґрунтовну доповідь «Про досвід використання педагогічних інновацій колективом НУБіП України» представив проректор з науково-педагогічної роботи *Василь Шинкарук*. Він наголосив на тому, що в НУБіП здійснюється підготовка педагогічних

кадрів за повним циклом ступеневої освіти першого бакалаврського рівня, «Професійна освіта» та другого магістерського рівня «Педагогіка вищої школи» та «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті». Діють освітні навчальні програми «Освітні, педагогічні науки» та «Професійна освіта», які забезпечують підготовку педагогічних кадрів за третім рівнем вищої освіти PhD. В університеті успішно реалізуються європейські принципи вдосконалення навчання та викладання, в межах яких впроваджено інноваційні педагогічні практики. В умовах воєнного стану під час освітнього процесу викладачі університету використовують метод *blended learning*, який передбачає поєднання двох моделей навчання — очної і дистанційної. Науково-педагогічні працівники дбають про психоемоційний стан здобувачів і проявляють творчість: застосовують техніки регулювання психоемоційних станів студентів, арттерапевтичні методики, техніки гуртування і командоутворення, ігрові технології навчання, квести, тренінги. Досвід запровадження інновацій в освітньому та дослідницькому процесах Василь Шинкарук навів на прикладі кількох факультетів університету, які яскраво засвідчили їхню ефективність і необхідність під час підготовки кадрів. Аналізуючи досвід використання педагогічних інновацій колективом НУБіП України, доповідач зазначив, що основними перевагами використання інноваційних методів викладання є: підвищення якості навчання, ефективності викладання, рівня цифрових навичок, конкурентоспроможності, розширення доступу до навчання, індивідуалізації, забезпечення доступності навчальних ресурсів, розвиток критичного мислення (Кондратюк, 2023). Водночас впровадження в освітньому процесі інноваційних методів — не панацея, а тому важливо застосовувати у поєднанні традиційні та інноваційні методи викладання та навчання, що дає змогу здійснювати якісну підготовку фахівців, громадян і патріотів, які будуть здатні відновлювати країну після війни, дбати про її суверенітет, екологічну, продовольчу безпеку, духовний розвиток та економічне процвітання. У своїй доповіді проректор Василь Шинкарук акцентував увагу на співпраці з НАПН України, її структурними підрозділами.

Академік-секретар Відділення вищої освіти НАПН України *Петро Саух* у співповіді відмітив високий рівень організації та якості освітнього процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. В Університеті

вдало поєднані теоретичні, фундаментальні знання з практикою, інноваційними технологіями в освіті. Успішно реалізується система заходів з підготовки науково-педагогічних кадрів і підвищення педагогічної майстерності, студентоцентрованого навчання. Упроваджуються ефективні педагогічні технології, інтерактивні методи навчання, які забезпечують створення проєктно-життєвого простору, технологію становлення індивідуальності студента як суб'єкта і проєктувальника життя. В цьому контексті в університеті успішно функціонує стартап-школа, де креативна студентська молодь отримує ідеальні умови для втілення своїх ідей, функціонують школа «молодого педагога» та Школа педагогічної майстерності.

Важливим є досвід діяльності Ради роботодавців та їхня співпраця з колективами навчально-наукових інститутів та факультетів. Особливої уваги заслуговує зосередженість колективу університету на практико-орієнтоване навчання. Виробниче стажування, організація та супровід виробничих практик в університеті є пріоритетним методом формування фахівця аграрного профілю, що може слугувати взірцем кращого досвіду для інших ЗВО. Як засвідчили соціологічні дослідження «*Освіта очима студентів*», проведені [Центром інноваційного розвитку вищої освіти НАПН України](#) спільно з [Харківським національним університетом ім. В.Н. Каразіна](#), в 39 університетах країни, якість проведення виробничої практики є однією з найболючіших проблем у системі вищої освіти (Саух, Набок та ін., 2021). Саме діяльність створеної в університеті Ради роботодавців додає успіху у вирішенні проблеми організації виробничих практик. Не випадково кваліфікаційний розрив між очікуваннями ринку праці і можливостями дипломованих фахівців в університеті, на відміну від випускників інших закладів вищої освіти, є мінімальним. Сьогодні є

усі підстави стверджувати, що структура і сутність інноваційного процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України відповідає характеру і швидкості змін у сучасному світі, високим європейським стандартам підготовки конкурентоспроможних фахівців інноваційного типу.

В обговоренні доповіді виступили завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації НУБіП *Ірина Сопівник*, академік НАПН України *Віктор Олійник*, який констатував, що високі досягнення

НУБіП сьогодні закладені в традиціях і здобутках вчених минулого. Наразі НУБіП є сучасним навчально-науковим комплексом, в якому формується фахівець-патріот.

Завідувач кафедри іноземної філології і перекладу НУБіП *Світлана Амеліна* привернула увагу до того, що сучасна молодь переважно має «кліпове» мислення, яке підсилюється також умовами режиму воєнного стану. Тому освітню траєкторію студента слід вибудовувати через вдосконалення навчання і викладання. Директор Інституту вищої освіти НАПН України *Ірина Драч* акцентувала увагу на акредитації освітніх програм в НУБіП, в яких фокус зосереджено на формуванні навичок soft-skills, декан факультету інформаційних технологій НУБіП *Олена Глазунова* наголосила, що сьогодні потрібно формувати навички використання технологій майбутнього, де вже є обриси «Освіти 5.0». Цифровізація змісту освіти створює можливості для появи інноваційних навчальних компонент, однак для цього необхідні немалі кошти та цифрова компетентність викладачів.

Академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України, доктор педагогічних наук, професор *Нелля Ничкало* констатувала важливий вклад НУБіП України в українське професіознавство, адже в університеті творяться нові інтегровані професії. Крім того,

попри труднощі, помітно посилилась гуманітарно-педагогічна складова освітнього процесу, що забезпечує можливість впровадження інновацій.

Президія НАПН України та Вчена рада НУБіП України одногосно прийняла постанову про схвалення досвіду впровадження педагогічних інновацій колективом Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Опісля президент НАПН України Василь Кремень та ректор НУБіП України Станіслав Ніколаєнко підписали *Угоду про співпрацю між НАПН України та НУБіП України*, яка передбачає поєднання зусиль у виконанні завдань основних напрямів взаємодії у сфері освітньої, наукової та інноваційної діяльності, надання інформації у своїх періодичних виданнях і на вебсторінках про заходи, програми, проекти, напрями наукових досліджень тощо.

За дорученням Президії НАПН України Василь Кремень вручив Почесну Грамоту НАПН України колективу НУБіП України за вагомий внесок у розвиток освіти і науки України, плідну науково-педагогічну діяльність та з нагоди 125-річчя від дня заснування, а ректору Станіславу Ніколаєнку вручив нагрудний знак НАПН України «Іван Франко».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Кондратюк, В.М. (Ред.). (2023). *Підсумки наукової та інноваційної діяльності Національного університету біоресурсів і природокористування України за 2022 рік*. Київ. Національний університет біоресурсів і природокористування України. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u169/ost_pidsumki_2022_1.pdf

Національний університет біоресурсів і природокористування. (2023, 23 травня). *125 років НУБіП України*. <https://nubip.edu.ua/node/127238>

Саух, П.Ю., Набок, М.В., Кізілов, О.І., & Кузіна, І.І. (2021). Якість вищої освіти в Україні очима студентів. *Вісник Національної академії педагогічних наук України* 3(2). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-11-5>

ON THE EXPERIENCE OF IMPLEMENTATING PEDAGOGICAL INNOVATIONS BY THE TEAM OF THE NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE

According to the materials of the joint meeting of the Presidium of the National Academy of Sciences of Ukraine and the Academic Council of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine on May 11, 2023

Petro Saukh

DSc in Philosophy, Professor, Full Member (Academician) of NAES of Ukraine, Academician Secretary of the Division of Higher Education, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Mykola Nabok

PhD in Pedagogy, Associate Professor, Scientific Secretary of the Division of Higher Education, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. *The article analyzes the experience of implementing pedagogical innovations in the educational and research processes during the training of specialists with higher education in agriculture at the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The university successfully implements European principles of improving learning and teaching, within which innovative pedagogical practices are implemented. In the conditions of martial law, during the educational process, university teachers use the blended learning method, which involves a combination of two learning models — face-to-face and distance learning. A characteristic feature of the implementation of innovations is that scientific and pedagogical workers take care of the psycho-emotional state of students and show creativity: they use techniques for regulating the psycho-emotional states of students, art therapy methods, grouping and team building techniques, game-based learning technologies, quests, and trainings. The experience of implementing innovations in educational and research processes has been demonstrated at the Faculties of Veterinary Medicine, Mechanical and Technological, and the Education and Research Institute of Forestry and Landscape-Park Management, which have clearly demonstrated their effectiveness and necessity in training personnel.*

Keywords: *pedagogical innovations; implementation; educational process; higher education; National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.*

Дата публікації: 9 червня 2023 р.